
Sprawozdania z konferencji / Report of the conference

XXV jubileuszowa konferencja naukowa *Rachunkowość a controlling.* *Koncepcje zarządzania kosztami i dokonaniem* Polanica-Zdrój, 11–13 października 2021 roku

---

XXV Conference on Accounting and Controlling. *Conceptions of the Cost and Performance Management held* in Polanica-Zdrój, October 11–13, 2021

ROBERT KOWALAK*

Streszczenie

Tekst zawiera sprawozdanie z konferencji naukowej zorganizowanej przez Katedrę Rachunku Kosztów, Zarządzania Podatkami i Controllingu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu w dniach 11–13 października 2021 roku w Polanicy-Zdroju. Konferencja w ramach cyklu *Rachunkowość a controlling* pod hasłem przewodnim *Koncepcje zarządzania kosztami i dokonaniem* dotyczyła współczesnych problemów oraz wyzwań w zarządzaniu kosztami i dokonaniem. Była to jubileuszowa, dwudziesta piąta konferencja. Na tegorocznej konferencji uroczyście podziękowano prof. dr hab. Edwardowi Nowakowi za jego wieloletnią pracę zawodową oraz organizację wszystkich dotychczasowych edycji konferencji.

Abstract

The text contains a report of the scientific conference organized by the Chair of Cost Accounting, Tax Management, and Controlling at the University of Economics and Business in Wrocław, from 11 to 13 October 2021, in Polanica-Zdrój. The conference in the *Accounting and Controlling* cycle, under the motto, *The Conceptions of Cost and Performance Management*, addressed today's problems and challenges in managing costs and performance. That conference was very special because it was the 25th jubilee conference. At this year's conference, Professor Edward Nowak was thanked for his many years of professional work and for organizing all editions of the conference.

---

* Dr hab. Robert Kowalak, prof. UEW, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Katedra Rachunku Kosztów, Zarządzania Podatkami i Controllingu, <https://orcid.org/0000-0001-5395-9395>, robert.kowalak@ue.wroc.pl

W dniach 11–13 października 2021 roku odbyła się w Polanicy-Zdroju XXV jubileuszowa konferencja naukowa *Koncepcje zarządzania kosztami i dokonaniem* w ramach cyklu „Rachunkowość a controlling” zorganizowana przez Katedrę Rachunku Kosztów, Zarządzania Podatkami i Controllingu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Konferencji przewodniczył kierownik tej katedry, dr hab. Robert Kowalak, prof. UEW.

Na tegorocznej konferencji uroczysto podziękowano prof. dr hab. Edwardowi Nowakowi za jego wieloletnią, pełną zaangażowania pracę na rzecz katedry oraz konferencji, dużą aktywność naukową oraz dotychczasową organizację konferencji naukowej *Rachunkowość a controlling*. Prof. dr hab. Edward Nowak zainicjował konferencję, która w tym roku miała już dwudziestą piątą edycję. Jednocześnie pogratulowano Panu Profesorowi wszystkich sukcesów zawodowych oraz wielu dowodów poważania w środowisku naukowym.

Celem konferencji było zaprezentowanie dorobku naukowego, wymiana poglądów dotyczących teorii i praktyki rachunkowości i controllingu, a także integracja środowiska naukowego.

Temat zarządzania kosztami i dokonaniem podjęto w 54 referatach, zaprezentowanych na dwóch sesjach plenarnych oraz dziewięciu tematycznych. Podczas każdej sesji, po wygłoszeniu referatów, miała miejsce dyskusja. Autorzy referatów ustosunkowywali się do zadawanych pytań i polemicznych uwag.

Pierwszego dnia konferencji odbyło się forum badawcze doktorantów, w którego ramach wygłoszono trzy referaty. Mgr Wojciech Smętek zaprezentował referat pt. *Metodyka doskonalenia procesów przygotowania innowacyjnych przeszczepów tkankowych w medycynie regeneracyjnej i transplantologii w oparciu o rachunek kosztów działań – Activity Based Costing*. Kolejny referat pt. *Audyt śledczy w bankach komercyjnych i spółdzielczych* wygłosiła mgr Hanna Voy. *Rodzaj i skala działalności a relacje kosztowe w przedsiębiorstwach sektora spożywczego* były tematem ostatniego referatu na forum badawczym doktorantów, zaprezentowanego przez mgr. Roberta Stolarskiego.

Drugi dzień rozpoczął się oficjalnym otwarciem konferencji. Przybyłych na konferencję powitał dr. hab. Robert Kowalak, prof. UEW, kierownik Katedry Rachunku Kosztów, Zarządzania Podatkami i Controllingu, będącej organizatorem konferencji, a następnie oficjalnie podziękował prof. dr. hab. Edwardowi Nowakowi za zorganizowanie dotychczasowych dwudziestu czterech konferencji. Jednocześnie w imieniu pracowników katedry złożył podziękowania Panu Profesorowi za wieloletnią współpracę, inspirację do rozwoju zawodowego, gdyż 1 października 2021 roku prof. dr hab. Edward Nowak przeszedł na emeryturę. Złożył również życzenia urodzinowe, gdyż w tym roku Pan Profesor miał 70-te urodziny. Następnie głos zabrał dr hab. Bartłomiej Nita, prof. UEW, J.M. Prorektor ds. Finansów i Rozwoju Uniwersytetu Ekonomicznego, wieloletni pracownik katedry organizującej konferencję. W swoim wystąpieniu przedstawił sylwetkę prof. dr. hab. Edwarda Nowaka, jego życiorys, dorobek naukowy oraz osiągnięcia organizacyjne. Kolejną osobą, która wystąpiła, był dr hab. inż. Grzegorz Lew, prof. PRz, kierownik Zakładów Finansów, Bankowości i Rachunkowości Politechniki Rzeszowskiej, który wspominał wieloletni

okres współpracy prof. dr. hab. Edwarda Nowaka z Politechniką Rzeszowską, w której wypromował kilku doktorów nauk społecznych. Ostatni w części otwierającej konferencję zabrał głos Paweł Rozen, manager – University Partnerships – CEE Association/AICPA/CIMA.

Ilustracja 1. Podziękowania dla prof. dr. hab. Edwarda Nowaka

Źródło: Wojciech Krzeszowski.

Pierwszej sesji plenarnej przewodniczyła dr hab. Ewa Wanda Maruszewska, prof. UEK. Sesja była poświęcona jubileuszowi prof. dr. hab. Edwarda Nowaka. Zainaugurowało ją wystąpienie prof. dr. hab. Edwarda Nowaka oraz dr hab. Marty Nowak, prof. UEW zatytułowane *Badania nad controllinglem w ośrodku wrocławskim. Perspektywa trzydziestolecia*. W wystąpieniu zaprezentowano głównie dorobek Katedry Rachunku Kosztów, Zarządzania Podatkami i Controllingu od 1991 roku. Autorzy referatu wskazali, jak ewoluowały badania, publikacje związane z controllinglem, starając się uwypuklić wkład katedry w rozwój controllingu w Polsce.

Drugi w tej sesji referat *Jak zmienia się w czasie podejście do rachunkowości zarządczej i controllingu? Podsumowanie dorobku XXV edycji konferencji Rachunkowość i controlling* wygłosiła dr inż. Renata Biadacz z Politechniki Częstochowskiej. Autorka przedstawiła, na podstawie treści artykułów opublikowanych z dotychczasowych dwudziestu czterech konferencji, jak zmieniło się podejście do rachunkowości zarządczej i controllingu na przestrzeni dwudziestu siedmiu lat, od rozpoczęcia serii konferencji „Rachunkowość a controlling”¹.

¹ Pierwsza konferencja poświęcona dr. hab. Mieczysławowi Kufłowi miała tytuł „Systemy informacyjno-decyzyjne rachunkowości” i odbyła się w 1994 r.

Ostatni referat w tej sesji autorstwa dr. hab. Marka Masztalerza, prof. UEP, pt.: *Rachunkowość zarządcza/controlling – przegląd publikacji w „Zeszytach Teoretycznych Rachunkowości” za lata 2010–2020* przedstawił dorobek związany z publikacjami dotyczącymi rachunkowości i controllingu opublikowanymi w ZTR w ostatnim dziesięcioleciu. W prezentacji wskazał, jakie narzędzia były opisywane w artykułach naukowych, jakie dziedziny przedstawiano oraz w jakich branżach były stosowane rachunkowość zarządcza lub controlling opisane w publikacjach. Na podstawie przedstawionych wyników badania można było zorientować się, jakie były najpopularniejsze tematy we wskazanym obszarze, a jakie opisywano najrzadziej.

Po sesji plenarnej odbyły się cztery sesje tematyczne (równolegle odbywały się dwie sesje). Pierwszej sesji (A1), poświęconej wpływowi pandemii COVID-19 na naukę i praktykę rachunkowości, przewodniczył dr hab. Remigiusz Napieček, prof. UEP. W jej trakcie wygłoszono pięć referatów:

1. Dr Tomasz Dyczkowski, dr hab. Joanna Dyczkowska, prof. UEW, z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – *Wpływ technologii informatycznych na controlling w czasach pandemii Covid-19.*
2. Dr hab. Marta Nowak, prof. UEW, z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – *Wpływ Covid-19 na kształcenie z zakresu rachunkowości. Postrzeganie uczenia na odległość przez studentów controllingu.*
3. Dr hab. Mieczysław Kowerski, prof. AZ, z Akademii Zamojskiej – *Wpływ pandemii koronawirusa na docelową stopę wypłaty dywidendy. Przykład Hydrotor S.A.*
4. Dr Bartłomiej Lisicki z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach – *Utrata wartości aktywów spółek notowanych w indeksie WIG w warunkach pandemii Covid-19.*
5. Dr Iwona Franczak z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach – *Prowadzenie biura rachunkowego w trakcie epidemii koronawirusa.*

Równolegle odbywała się sesja B1, której tematem przewodnim było zarządzanie kosztami. Przewodniczył jej dr hab. Marcin Jędrzejczyk, prof. UEK. W ramach tej sesji wystąpiło troje referentów:

1. Dr hab. Monika Łada, prof. SGH, ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie – *Rozwarstwienie praktyk szczupłej rachunkowości zarządczej.*
2. Dr Waldemar Szczepaniak z Politechniki Częstochowskiej – *Planowanie kosztów w projektach unijnych na uczelniach publicznych.*
3. Dr hab. Marcin Wierzbński, prof. UEW, z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – *Zarządzane stroną popytową na ciepło systemowe.*

Po zakończeniu obu sesji, po przerwie, rozpoczęto dwie kolejne, A2 i B2. Pierwsza z sesji dotyczyła sprawozdawczości zarządczej, a przewodniczył jej dr hab. Robert Kowalak, prof. UEW. W jej ramach wygłoszono następujące referaty:

1. Prof. dr hab. Wanda Skoczylas z Uniwersytetu Szczecińskiego, dr hab. Andrzej Niemiec, prof. UEP, z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu – *Dobrowolny przymus? Uwarunkowania raportowania w zakresie zrównoważonego rozwoju przez MŚP.*

2. Dr hab. Joanna Dyczkowska, prof. UEW, z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – *Sprawozdawczość zintegrowana w MŚP. Efekty międzynarodowego projektu INTEREST.*
3. Dr hab. Magdalena Kowalczyk, prof. UEP, z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu – *Wskaźniki w ocenie efektów realizacji założeń zrównoważonego rozwoju w miastach na prawach powiatu w Polsce.*
4. Dr inż. Paweł Kuźdrowicz z Uniwersytetu Zielonogórskiego – *Raportowanie przyrostowe w aspekcie Lean Accounting przedsiębiorstwa.*
5. Dr Aleksandra Ferenc z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu – *Cyberprzestępstwo w raportach biznesowych.*

Drugą równoległą sesję B2 poświęconą sprawozdawczości finansowej prowadził dr. hab. Grzegorz Lew, prof. PRz. Referaty wygłosili:

1. Prof. dr hab. Halina Buk, dr Karolina Pasula z Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu – *Zróżnicowane metody wyceny i prezentacji aktywów biologicznych publicznych i niepublicznych spółek prowadzących działalność rolniczą.*
2. Dr Krzysztof Prymon – *Praktyczne problemy wdrażania modelu wartości godziwej w rolnictwie.*
3. Dr Angelika Kaczmarczyk z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – *Informacja sprawozdawcza mikrojednostek w aspekcie marginalizacji zasady ostrożności.*
4. Dr Piotr Luty z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – *Wpływ systemu sprawozdawczości finansowej na efektywną stopę opodatkowania polskich spółek.*
5. Mgr Maciej Tuszkiewicz, dr hab. Ewa Wanda Maruszewska, prof. UEK, z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach – *Wykorzystanie teorii agencji w publikacjach polskich autorów – potrzeba rozszerzenia badań z zakresu rachunkowości behawioralnej.*

W kolejnym dniu obrad odbyła się jedna sesja tematyczna oraz sesja plenarna. Sesji tematycznej poświęconej controllingowi w podmiotach leczniczych oraz audytowi i kontroli zarządczej w sektorze publicznym przewodniczyła prof. dr hab. Halina Buk. W trakcie sesji zostały przedstawione następujące referaty:

1. Dr hab. Jolanta Ciak, prof. WSB, z Wyższej Szkoły Bankowej, dr hab. Piotr Bednarek, prof. UEW, z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – *Audyt efektywnościowy czy audyt wykonania zadań w jednostkach sektora finansów publicznych – przegląd literatury krajowej i zagranicznej.*
2. Dr Dominika Kołodziej z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach – *Miejsce audytu wewnętrznego i kontroli wewnętrznej w systemie kontroli zarządczej jst.*
3. Prof. dr hab. Jolanta Chluska z Politechniki Częstochowskiej – *Decyzyjne aspekty nowego rachunku kosztów szpitala.*
4. Dr Aleksandra Szewieczek z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach – *Czy na pewno nowych rachunek kosztów w podmiotach leczniczych – głos w dyskusji.*
5. Dr Ryszard Orliński z Akademii Kaliskiej im S. Wojciechowskiego w Kaliszu – *Controllingowa orientacja na pacjenta opieki zdrowotnej w dobie coronavirusa.*
6. Dr n. med. Wojciech Tański, mgr Natalia Stachurska z 4. Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką ZP ZOZ we Wrocławiu – *Budżetowanie w podmiocie*

leczniczym na przykładzie 4 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką SP ZOZ we Wrocławiu.

Na zakończenie konferencji odbyła się sesja plenarna, której tematem przewodnim była rachunkowość w systemie informacyjnym controllingu. Przewodniczył jej prof. dr hab. Adam Kopiński. Sesję rozpoczęła prezentacja dr hab. Moniki Łady, prof. SGH, i dr Małgorzaty Mierzejewskiej z Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie referatu pt. *Robotyzacja procesów podatkowych w przedsiębiorstwie*. Zasadniczym celem wystąpienia było zwrócenie uwagi, że coraz większą liczbę operacji w jednostkach gospodarczych wykonują komputery. Autorki zwróciły uwagę, że robotyzacja wymaga znacznych nakładów finansowych, dlatego powinna być dostosowana do możliwości przedsiębiorstwa – tańsze boty dla MSP, droższe w przypadku dużych jednostek.

Kolejny referat wygłosili dr hab. Ewa Wanda Maruszewska, prof. UEK, i mgr Maciej Tuszkiewicz z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, którzy w swoim wystąpieniu *Pomiar poziomu satysfakcji użytkowników końcowych systemów finansowo-księgowych – badania ankietowe*, przedstawili wyniki swoich badań dotyczących wykorzystania systemów finansowo-księgowych w przedsiębiorstwach. Zwrócili uwagę na behawioralny aspekt podejścia do badanych systemów ich użytkowników.

Trzecie wystąpienie tej sesji dotyczyło bardzo ciekawego problemu wykorzystania języka w analizie „sentymetu” w dokumentacji finansowej. Z referatem na temat *Międzyjęzykowa analiza sentymetu w finansach z wykorzystaniem Wordnet* wystąpili dr hab. Karol Marek Klimczak, prof. PŁ, z Politechniki Łódzkiej, dr inż. Dominika Hadro z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu oraz dr Justyna Fijałkowska, prof. SAN, ze Społecznej Akademii Nauk w Łodzi, którzy przedstawili, jak wykorzystać zaawansowane algorytmy komputerowe (sztuczną inteligencję) do analizy treści sprawozdań finansowych z punktu widzenia stosowanej tam semantyki.

W konferencji wzięło udział prawie 90 uczestników reprezentujących ośrodki akademickie z całego kraju. Na konferencję nadesłano ponad 100 artykułów naukowych, przygotowanych zarówno przez przedstawicieli środowiska akademickiego, jak i praktyków zajmujących się rachunkowością zarządczą i controllingiem.

Dorobek naukowy konferencji stanowią monografie pt. *Rachunkowość a controlling* pod. red. Piotra Bednarka oraz *Global Challenges of Management Control and Reporting* pod red. J. Dyczkowskiej.

Biorąc pod uwagę rosnące zainteresowanie problematyką rachunkowości i controllingu, organizatorzy konferencji żywią nadzieję, że dzięki takim wydarzeniom pogłębiona zostanie współpraca między naukowcami zarówno z kraju, jak i z zagranicy, która zaowocuje w przyszłości wspólnymi inicjatywami.